

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2015/1848 НА СЪВЕТА

от 5 октомври 2015 година

относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки за 2015 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 148, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейския парламент ⁽¹⁾,

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

като взе предвид становището на Комитета на регионите ⁽³⁾,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като има предвид, че:

- (1) Държавите членки и Съюзът трябва да работят за изготвянето на координирана стратегия за заетостта и по-специално — за развитието на квалифицирана, обучена и адаптивна работна сила, както и на пазари на труда, които реагират бързо на икономическите промени, с оглед постигането на целите за пълна заетост и социален прогрес, посочени в член 3 от Договора за Европейския съюз. Като отчитат националните си практики по отношение на отговорностите на социалните партньори, държавите членки трябва да разглеждат насърчването на заетостта като въпрос от общ интерес и да координират действията си в тази насока в рамките на Съвета.
- (2) Съюзът трябва да се бори със социалното изключване и дискриминацията и да стимулира социалната справедливост и закрила, както и равенството между жените и мъжете. При определянето и осъществяването на своите политики и дейности Съюзът трябва да отчита изискванията, свързани със стремежа към висока степен на заетост, с осигуряването на адекватна социална закрила, с борбата срещу социалното изключване, както и с постигането на висококачествено образование и обучение.
- (3) Насоките за политиките за заетост на държавите-членки на държавите членки са в съответствие с общите насоки за икономическата политика на държавите членки и на Съюза, съдържащи се в Препоръка (ЕС) 2015/1184 на Съвета ⁽⁴⁾. Взети заедно, те съставляват интегрираните насоки за изпълнение на стратегията „Европа 2020“ („интегрирани насоки „Европа 2020“) и трябва да бъдат приети от Съвета за да ориентират политиката на държавите членки и на Съюза.
- (4) В съответствие с разпоредбите на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) Съюзът разработи и въведе инструменти за координация в областта на фискалната, макроикономическата и структурната политика. Европейският семестър обединява различните инструменти в обща рамка за интегрирано многостранно наблюдение на икономическите, бюджетните и социалните политики и политиките в областта на заетостта и има за цел да постигне целите на стратегията „Европа 2020“, по-специално във връзка със заетостта, образованието и намаляването на бедността, както е предвидено в Решение 2010/707/ЕС на Съвета ⁽⁵⁾. Рационализирането и стабилизирането на европейския семестър, предвидени от Комисията в годишния обзор на растежа за 2015 г., се очаква допълнително да подобрят функционирането му.

⁽¹⁾ Становище от 8 юли 2015 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

⁽²⁾ Становище от 27 май 2015 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

⁽³⁾ Становище от 4 юни 2015 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

⁽⁴⁾ Препоръка (ЕС) 2015/1184 на Съвета от 14 юли 2015 г. относно общи насоки за икономическите политики на държавите членки и на Европейския съюз (ОВ L 192, 18.7.2015 г., стр. 27).

⁽⁵⁾ Решение 2010/707/ЕС на Съвета от 21 октомври 2010 година относно насоки за политиките за заетост на държавите-членки (ОВ L 308, 24.11.2010 г., стр. 46).

- (5) Финансовата и икономическа криза разкри и подчерта значителни слабости в икономиката на Съюза и икономиките на неговите държави членки. Кризата отвори и тясната взаимозависимост на икономиките на държавите членки и на пазарите им на труда. Основното предизвикателство днес е постигането в Съюза на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и създаването на работни места. Това изисква съгласувани, амбициозни и ефективни политически действия както на равнището на Съюза, така и на национално равнище, в съответствие с ДФЕС и икономическото управление на Съюза. Тези политически действия следва да съчетават мерки в областта на търсенето и на предлагането и да включват насърчаване на инвестициите, подновен ангажимент за структурни реформи и отговорно поведение във фискалната област, като същевременно се отчита тяхното социално въздействие и отражението им върху заетостта. В това отношение наборът от ключови показатели за заетостта и социални показатели в рамките на съвместния доклад за заетостта на Съвета и Комисията от 2015 г. е особено полезен инструмент, който допринася за своевременно установяване на основни трудови и социални проблеми и различия и за набелязване на областите, в които политическият отговор е най-необходим.
- (6) Реформите на пазара на труда, включително националните механизми за определяне на заплатите, следва да са в съответствие с националните практики на социален диалог и да предоставят необходимата политическа свобода на действие за всеобхватно разглеждане на социално-икономическите въпроси.
- (7) Държавите членки и Съюзът следва също да се борят срещу социалните последици от кризата и да се стремят към изграждането на сплотено общество, в което хората да могат да предвиждат и управляват промените, както и да участват активно в социално-икономическия живот. Изграждането на ефективно функциониращи трудови пазари и системи за социално подпомагане и премахването на пречките за участие на пазара на труда следва да доведат до достъп и възможности за всички и до намаляване на бедността и социалното изключване. Държавите членки следва също да се уверят, че ползата от икономическия растеж достига до всички граждани и до всички райони.
- (8) Действията в съответствие с интегрираните насоки „Европа 2020“ имат важен принос за постигането на целите за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж на стратегия „Европа 2020“ (стратегия „Европа 2020“). Тази стратегия следва да почива на интегриран набор от европейски и национални политики, които държавите членки и Съюзът следва да провеждат с цел постигане на допълнително положително въздействие от координираните структурни реформи, на подходяща обща структура на икономическата политика и на по-последователен принос на европейските политики към целите на стратегията „Европа 2020“.
- (9) Въпреки че интегрираните насоки „Европа 2020“ са предназначени за държавите членки и Съюза, те следва да се изпълняват в партньорство с всички национални, регионални и местни власти при активното участие на парламентите, както и на социалните партньори и представителите на гражданското общество.
- (10) Интегрираните насоки „Европа 2020“ ориентират държавите членки при изпълнението на реформите и отразяват взаимозависимостта между държавите членки. Те са в съответствие с Пакта за стабилност и растеж и действащото европейско законодателство. Посочените интегрирани насоки следва да служат за основа на препоръките, които Съветът може да отправи към отделните държави членки.
- (11) Комитетът по заетостта и Комитетът за социална закрила следва да следят за съответствието на изпълняваните политики с насоките за заетостта, като действат в рамките на мандата си съгласно Договорите. Тези комитети и други подготвителни органи на Съвета, свързани с координацията на икономическите и социалните политики, следва да работят в тясно сътрудничество.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Приемат се насоките за политиките по заетостта на държавите членки, съдържащи се в приложението. Тези насоки са част от Интегрираните насоки „Европа 2020“.

Член 2

Насоките, съдържащи се в приложението се вземат предвид от държавите членки в техните политики по заетостта и програми за реформи, за които те представят доклад в съответствие с член 148, параграф 3 от ДФЕС.

Член 3

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Люксембург на 5 октомври 2015 година.

За Съвета
Председател
N. SCHMIT

ПРИЛОЖЕНИЕ

НАСОКИ ЗА ПОЛИТИКИТЕ ПО ЗАЕТОСТТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

ЧАСТ II ОТ ИНТЕГРИРАНИТЕ НАСОКИ „ЕВРОПА 2020“

Насока 5: Насърчаване на търсенето на работна ръка

Държавите членки следва да подпомагат създаването на качествени работни места, да намалят пречките пред бизнеса да наема работна ръка, както и да стимулират предприемачеството, и по-специално да подкрепят създаването и развитието на малките предприятия. Държавите членки следва активно да насърчават социалната икономика и да стимулират социалните иновации.

Данъчната тежест следва да се измести от труда към други източници на данъчно облагане, чието въздействие върху заетостта и растежа не е така отрицателно, като същевременно се защитават приходите с оглед осигуряването на адекватна социална закрила и разходи за стимулиране на растежа. Облекченията в облагането на труда следва да имат за цел премахване на пречките и демотивиращите фактори във връзка с участието на пазара на труда, особено при хората, които са най-отдалечени от него.

Държавите членки следва, съвместно със социалните партньори и като се придържат към националната практика, да насърчават механизми за определяне на възнагражденията, които да позволяват те да бъдат адаптирани към динамиката на производителността. Следва да се отчетат различията в уменията и икономическите резултати между отделните райони, сектори и дружества. При определянето на минималните възнаграждения държавите членки и социалните партньори следва да разглеждат тяхното въздействие върху бедността сред работещите, създаването на работни места и конкурентоспособността.

Насока 6: Усъвършенстване на предлагането на работна ръка, на уменията и на компетентностите

Държавите членки в сътрудничество със социалните партньори следва да насърчават производителността и пригодността за заетост посредством подходящо предлагане на съответни знания, умения и компетентности. Те следва да направят необходимите инвестиции във всички системи за образование и обучение, за да подобрят тяхната ефективност и ефикасност за повишаване на уменията и компетентностите на работната сила, като по този начин ще създадат условия за по-успешно предвиждане и удовлетворяване на бързо променящите се потребности на динамичните пазари на труда в рамките на икономика, основаваща се все повече на цифровите технологии, и в условията на технологични, екологични и демографски промени. Държавите членки следва да увеличат и усилията си за подобряване на всеобщия достъп до качествено учене през целия живот, както и да приложат стратегии за активен живот на възрастните хора, които водят до удължаване на периода на трудова заетост.

Следва да се предприемат мерки за отстраняване на структурните слабости в системите на образование и обучение, за да се постигнат качествени резултати от учебния процес и да се намали броят на младите хора, които напускат училище преждевременно. Държавите членки следва да повишат успеваемостта в образованието, да насърчават основаващи се на работата системи за учене като двойното учене, да издигнат нивото на професионалното обучение и да разширят възможностите за признаване и валидиране на уменията и компетентностите, придобити извън формалното образование.

Следва да се води борба с високата безработица и липсата на трудова активност. Значително следва да се намалят равнищата на дългосрочната и структурната безработица и да бъде предотвратявана появата им чрез цялостни и взаимно подсилващи се стратегии, които включват индивидуализирана активна подкрепа с цел връщане на пазара на труда. Към младежката безработица и големия брой неучещи, неработещи и необучаващи се млади хора следва да се подходи комплексно чрез структурно подобряване на прехода от училище към работното място, включително чрез пълноценното прилагане на гаранцията за младежта.

Следва да се намалят пречките пред заетостта, особено по отношение на групите в неравностойно положение.

Участието на жените на пазара на труда следва да се активизира и да се гарантира равенството между половете, включително чрез равно заплащане. Следва да се поощрява съвместяването на професионалния и семейния живот, и по-специално достъпът до качествено образование и грижи в ранна детска възраст и до дългосрочни грижи на достъпна цена.

Държавите членки следва пълноценно да използват Европейския социален фонд и другите фондове на Съюза за стимулиране на заетостта, социалното приобщаване, ученето през целия живот, образованието, както и да усъвършенстват публичната администрация.

Насока 7: Подобряване на функционирането на пазара на труда

Държавите членки следва да отчетат принципите на гъвкавостта и сигурността. Те следва да намалят сегментирането на пазара на труда и да не го допускат, както и да водят борба с недеklarирания труд. Правилата за защита на заетостта,

трудовето право и институции следва да създават подходящи условия за наемане на работа, като същевременно осигуряват адекватни нива на закрила както на всички работещи, така и на всички търсещи работа. Следва да се създават качествени работни места от гледна точка на социално-икономическата сигурност, организацията на работата, възможностите за образование и обучение, условията на труд (включително здравето и безопасността на работното място), както и на успешното съчетаване на професионалния и личния живот.

Като се придържат към националната практика и за по-доброто функциониране и по-високата ефективност на социалния диалог на национално равнище, държавите членки следва активно да работят с националните парламенти и социалните партньори при планирането и провеждането на съответните реформи и политики.

Държавите членки следва да засилят активните политики на пазара на труда, като повишават тяхната ефективност, целенасоченост, информационно покритие, обхват и взаимодействие с пасивните мерки, и като ги придружават с права и задължения на безработните за активно търсене на работа. Тези политики следва да са насочени към подобряване на съответствието между търсене и предлагане на пазара на труда и да подпомагат устойчивите преходи.

Държавите членки следва да работят за по-добре функциониращи, по-ефективни публични служби по заетостта с цел намаляване на безработицата и съкращаване на продължителността ѝ чрез индивидуализирани услуги за подпомагане на търсещите работа, подкрепа за търсенето в рамките на пазара на труда и прилагане на механизми за измерване на ефективността. Държавите членки следва да предприемат ефективни действия за активизиране и създаване на възможности за труд на хората, които могат да участват на пазара на труда, като същевременно предоставят закрила на другите, които не могат да участват. Държавите членки следва да работят за приобщаващи пазари на труда, отворени за всички жени и мъже, чрез въвеждане на ефективни мерки срещу дискриминацията, както и да насърчават пригодността за заетост чрез инвестиции в човешкия капитал.

Следва да се стимулира мобилността на работещите с цел да се използва пълният потенциал на европейския пазар на труда. Пречките пред мобилността, свързани с професионалното пенсионно осигуряване и признаването на квалификацията, следва да бъдат премахнати. Същевременно държавите членки следва да не допускат злоупотреби с действащите правила, както и да признаят потенциалното „изтичане на мозъци“ от някои райони.

Насока 8: Стимулиране на социалното приобщаване, борба с бедността и насърчаване на равните възможности

Държавите членки следва да модернизират системите си за социална закрила, за да осигурят ефективна, ефикасна и подходяща защита на всички житейски етапи, като стимулират социалното приобщаване, насърчават равните възможности, включително за жените и мъжете, и водят борба с неравенствата. Допълването на универсалния подход с избирателни подходи ще повиши ефективността, а чрез опростяването следва да се постигне по-голяма достъпност и по-високо качество. Следва да се отдели повече внимание на превантивните и интегрираните стратегии. Системите за социална закрила следва да допринасят за социалното приобщаване, като насърчават хората да участват активно на пазара на труда и в обществото. Особено важно е наличието на достъпни и качествени услуги на приемлива цена като детегледчески услуги, грижи за децата извън училище, образование и обучение, жилищни и здравни услуги и дългосрочни грижи. Следва да се обърне специално внимание на основните услуги и дейности за предотвратяване на ранното напускане на училище, намаляване на бедността сред работещите и борба с бедността и социалното изключване.

За тази цел следва да се използват разнообразни инструменти, като се следи за взаимното им допълване и съответствието с принципите на активното приобщаване, включително услуги за активизиране и предоставяне на възможности за труд, достъпни качествени услуги и подходяща подкрепа на доходите, съобразно индивидуалните нужди. Системите за социална закрила следва да бъдат разработени така, че да достигат лесно до имащите право на подпомагане, да допринасят за защитата и инвестициите в човешки капитал и да съдействат за предотвратяването, ограничаването и защитата срещу бедността и социалното изключване през целия жизнен цикъл.

В условията на увеличаване се продължителност на живота и демографски промени държавите членки следва да осигурят устойчивостта и пригодността на пенсионните системи за жените и мъжете. Държавите членки следва да подобрят качеството, достъпността, ефикасността и ефективността на системите на здравеопазване и дългосрочни грижи, като запазят тяхната устойчивост.